

UROBEL

Urinaire Incontinentie bij Mannen

Verpleegkundige Aanpak en Benadering

Yves Depaifve

Jessa Ziekenhuis Hasselt (BE)

Verpleegkundig Specialist
Stoma- en Incontinentiezorg

UROBEL

1

PROBLEEMSTELING

“Waarom als verpleegkundige extra aandacht aan urine-incontinentie (UI) bij mannen besteden ?”

INLEIDING

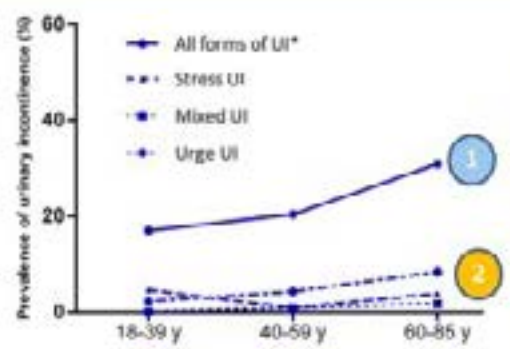

Prevalentie

Probleemstelling UI

Prevalentie Urinaire Incontinentie in Nederland

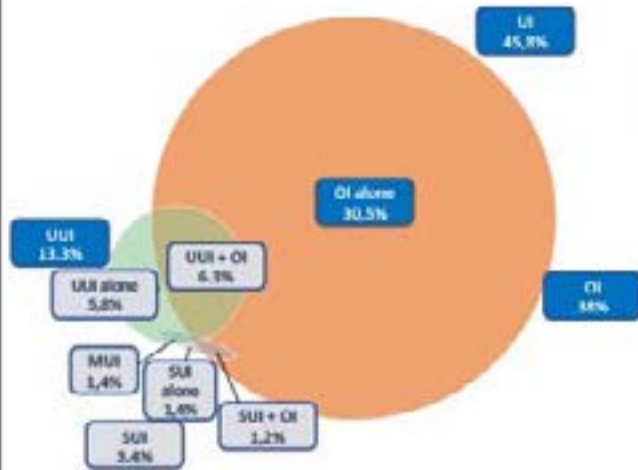
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Multivariate analyse: leeftijd op zich geen risicofactor voor mannen ○ Hoge prevalentie: 49% bij vrouwen vs. 22,6% bij mannen 	Linde et al., 2017

- 1** ○ Alle vormen van UI: Nadruppelen (PMD), continue UI, UI 's nachts, UI met ongekende redenen
- 2** ○ UI urge: hoge prevalentie bij mannen, neemt toe met de leeftijd
- UI stress: komt ook frequent voor bij jongere mannen

Psychische weerslag en hulpzoekend gedrag door UI

Probleemstelling UI

Type UI	Aantal (n)	Hulp gezocht (n, n%)	Angst, Depressie, Lage ODL
Urge UI (UUI)	787	171 (21,7%)	
Stress (SUI)	117	17 (14,5%)	
Mix UI (MUI)	198	83 (41,9%)	
UUI + Other UI (OI)	800	276 (31%)	
SUI + OI	172	59 (34,3%)	
OI	4315	576 (13,4%)	

*P<0.001

Coyne et al., 2012

Barrières hulpzoekend gedrag (1)

Probleemstelling UI

Barrières hulpzoekend gedrag bij mannen met UI

- o Zeer hoog aantal mannen met LUTS consulteert geen huisarts. Globale prevalentie van 56,4% maar deze loopt op tot 84,5% bij mannen jonger dan 40 jaar
- o **Urine-incontinentie** samengaand met LUTS vormt **grootste barrière** om huisarts te consulteren

Rubach et al.,
2019

Barrières hulpzoekend gedrag (2)

Probleemstelling UI

Barrières hulpzoekend gedrag bij mannen met UI

Svirah et al., 2012

Barrières hulpzoekend gedrag (2)

Probleemstelling UI

Meest gerapporteerde barrières:

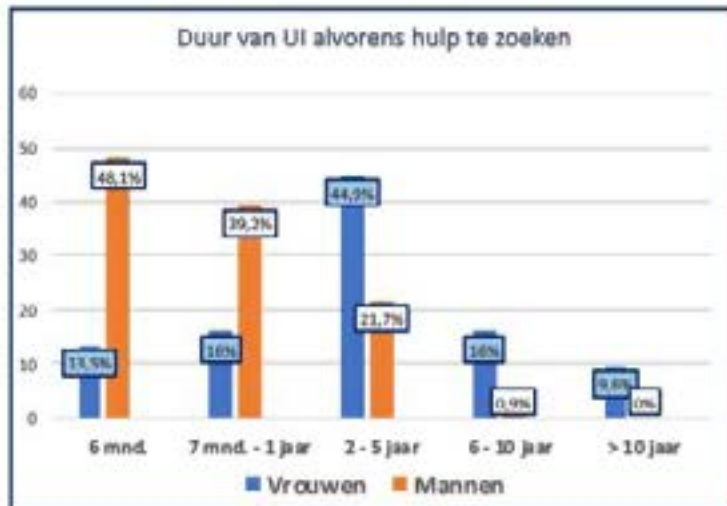
- Lange wachttijden voor consultatie
- Angst voor zorgprofessional
- Lange afstanden tot expertisecentra
- Bestaan van inco-raadpleging is niet gekend

Svirah et al., 2012

Barrières hulpzoekend gedrag (3)

UROBEL

Probleemstelling UI

Mannen lijken in vgl. met vrouwen vroeger hulp te zoeken.

Mogelijke redenen:

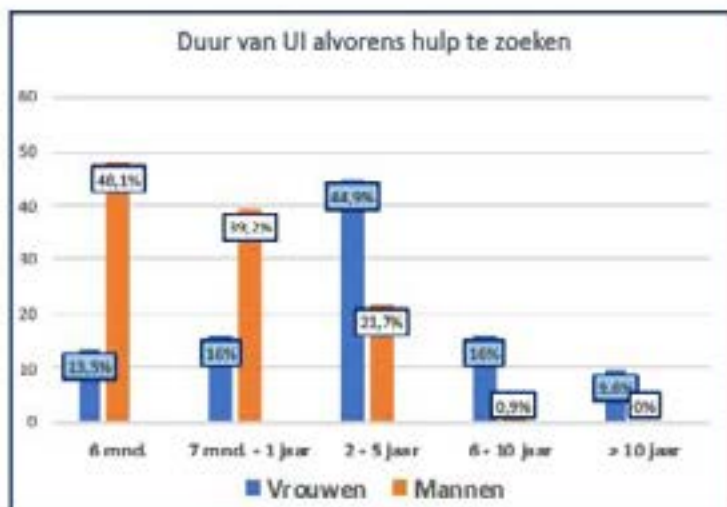
- UI vaak gerelateerd aan **prostaatproblemen**
- UI bij mannen: **slechtere QoL** (meer *discomfort* en *impact op het dagelijkse leven*) in beginfase

Bilgic et al., 2017

Barrières Hulpzoekend gedrag (3)

UROBEL

Probleemstelling UI

Eigen (pilot)studie (2019): Hulpzoekend gedrag bij Vlaamse vrouwen met UI

Bilgic et al., 2017

Frequente klachten bij mannen

UR@BEL

Probleemstelling UI

U heeft het gevoel dat uw blaas na het plassen nog niet helemaal leeg is

U moet binnen 2 uur na het plassen opnieuw plassen

Tijdens het plassen stopt de straal enige keren en begint erna terug opnieuw

U heeft moeite om het plassen uit te stellen

U heeft een slappe straal bij het plassen

U moet persen vooraleer de straal op gang komt

U moet 's nachts 1 of meer keer opstaan om te gaan plassen

Na het plassen blijft het (soms) nadruppelen

Ik verlies urine bij het uitoefenen van bepaalde activiteiten

Frequente klachten bij mannen (2)

UR@BEL

Probleemstelling UI

NOCTURIE

- Criterium: NUV33 – hoeveelheid geplast volume $\geq 33\%/24h$
- Associatie met slechte HRQOL (BD, glucosemetabolisme, stress, ...)
- Bij oudere patiënten: **valrisico!** (Lee et al., 2019)
- Vooral gerapporteerd door mannen met OAB en nachtelijke polyurie

Weiss et al., 2012

NADRUPPELEN

- Kan ook optreden bij jongere mannen
- Vooral hygiënisch probleem
- Medische **etiologie**: discussie, onduidelijk
- Bulbaire massage en BBT

Yang & Lee, 2019

2

PRAKTISCHE ASPECTEN

“Welke praktische aspecten en hulpmiddelen kunnen we aanwenden voor mannen met UI?”

Continentie bevorderen bij mannen

Praktische aspecten en hulpmiddelen

GEDRAG

BLADDER TRAINING

PROMPTED VOIDING

HABIT TRAINING

TIME VOIDING

INCONTINENTIE
MANAGER

BEWUSTEN

CONTINENTIE
BEVORDEREN

PROACTIEVE
AANPAK

uur	drank	voedingsmiddelen	toespraak
8.00	80	-	Hoogste dringingsdrukken (drank)
8.30	100	-	
10.30	100	-	
14.00	100	+	Drank
14.30	100	+	Drank
15.00	40	-	
17.00	100	+	Bevochtigingsdrank (drank)
20.00	100	-	
21.00	200	-	
22.00	140	-	Yoghurt (minder vezel)
24.00	100	+	Volledig uitslapen

LEEFSTIJL

- **Voldoende vochtinname** ter bevordering van de continëntie (min. 1,5l)
- Overmatig gebruik van **dranken** met diuretisch effect vermijden: koffie, citrusproducten, alcohol, bruisende dranken
- Bewerkende **voeding**, voorkom uitlopactie
- **Geen diuretica** voor slapengaan
- **Perifere oedemen** voortomen (hoogstand benen, wintelen): minder nachtelijke resorptie
- **Medicatie**: bvb. psychofarmaca beperken indien mogelijk.

TIJDELIJKE INCONTINENTIE BIJ OUDEREN

Praktische aspecten en hulpmiddelen

UROBEL

D	Delirium of verwardheid
I	Infectie (symptomatische UWI)
A	Atrofische urethritis / vaginitis
P	Psychologische stoornissen (depressie, neurose, paniek, angst, alcoholisme)
P	Pharmacologische factoren (psychofarmaca, anticholinergica, diuretica)
E	Endocriene stoornissen (te veel urineproductie, hypercalcëmie, en hyperglycemie)
R	Reductie / beperking mobiliteit
S	Stoelgangproblemen

'DIAP(P)ERS'

Fonda et al., 1998

Suboptimaal gebruik van incomateriaal en blaaskatheters gedurende ziekenhuisopname

Praktische aspecten en hulpmiddelen

UROBEL

- o Bijna 20% van de geriatrische patiënten, die voorheen continent waren, verlieten het ziekenhuis met klachten van **incontinentie**. (Zisberg et al., 2011)

In-Hospital Use of Continence Aids and New-Onset Urinary Incontinence in Adults Aged 70 and Older

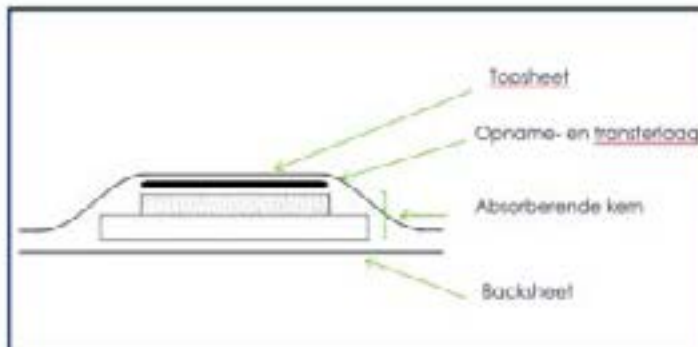
Anna Zisberg, RN, PhD,^{1*} Snoff Gary, MD, PhD,^{2†} Nurit Gur-Yaish, PhD,³ Hanna Admi, RN, PhD,⁴ and Efaat Shadmi, RN, PhD^{5*}

- o Incontinentiezorg is vaak geen prioriteit en er ontbreken vaak specifieke (zorg)richtlijnen over incontinentiezorg. Of er zijn wel specifieke richtlijnen, maar worden ze niet toegepast. Daarnaast wordt er ook onvoldoende gebruik gemaakt van zorghandelingen om de continentie te bevorderen. (Hållberg et al., 2016)

LUIERGEBRUIK

Praktische aspecten en hulpmiddelen

UROBEL

Eigen (pilot)studie (2019): Hulpzoekend gedrag bij Vlaamse vrouwen met UI

Luiers en hulpzoekend gedrag

Nag enkele studieresultaten en bedenkingen

- o Kennis over luiers/verbanden inadequaaf ?
 - o 49.1% haalt luiers in supermarkt
 - o 48.2% geeft aan de absorptiegraad van de luier niet te kennen/weten
- o Patiënt 'dupes' van commerciële trends in luiergebruik ?
 - o Counseling ?
 - o Kennis van terugbetaling ?
 - o Kennis naar Alternatieven ?

CONDOOMKATHETER: Indicatie, Voor- en Nadelen

Praktische aspecten en hulpmiddelen

UROBEL

- o Mannen met veel urineverlies gedurende de dag en/of nacht
- o **Contra-indicatie:** Retentieblaas, Delirante patiënt

Luiergebruik is vaak overbodig

Afwezigheid van geur en lekkage van urine

Beperkt voorkomen van vochtletsels (IAD)

Grote opvangcapaciteit

Moeilijke applicatie bij verminderde handfunctie

Moeilijke applicatie bij te kleine penis

Aversie bij patiënt en zorgprofessional

CONDOOMKATHETER: Psychologische hindernissen

UROBEL

Hulpmiddelen voor mannen met urineverlies

PATIËNT

- Ingetrokken penis
- Incontinentie: schaamtegevoel
- Aanbrengen van condoomkatheters: schaamtegevoel & verlegenheid
- Gebrek aan kennis van het product
- Vooroordelen over het seksuele aspect van het product

ZORGPROFESSIONAL

- Verlegenheid
- Schroom/Terughoudendheid ten opzichte van de intimiteit van de patiënt
- Onvoldoende kennis van het product

Coloplast Professional Days, 2019

CONDOOMKATHETER

UROBEL

Praktische aspecten en hulpmiddelen

PICTURES: Newman et al., 2018; Coloplast Professional days, 2019

CONDOOMKATHETER: EAUN Guidelines

UROBEL

Praktische aspecten en hulpmiddelen

Evidence-based Guidelines for Best Practice in Urological Health Care

Male external catheters in adults

Urinary catheter management

Condom Catheter
in Male Sexual
Reproductive Health

2018

EAU European Association of Urology

<https://nurses.uroweb.org>

CONDOOMKATHETER: Luier vs. Condoomkatheter

UROBEL

Praktische aspecten en hulpmiddelen

		
Verzorgingstijd	→	→
Risico op huidirritatie	→	→
Mobiliteit	→	→
Was	→	→
Afvalvolume	→	→
Geur	→	→
Kost	→	→

UROBEL

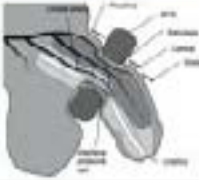

PENISKLEM

Praktische aspecten en hulpmiddelen

Lemmens et al., 2019

ORIGINAL RESEARCH
Tissue response to applied loading using different designs of penile compression clamps

URETHRA

Cunningham,
Bard Medical

Weaner,
Weaner Healthcare
Innovation LLC

Dribblestop®,
Fennich Industries
Ltd.

Uriclak®,
Vitainovax
Cb

PICTURES: Newman et al., 2018

UROBEL

PENISKLEM: Indicaties, Contra-Indicaties

Praktische aspecten en hulpmiddelen

- Urinaire Stressincontinentie
- Goede cognitieve vermogens, therapietrouwe patient
- Chirurgie is niet mogelijk, Aversie voor condoomkatheter
- Geschikt voor kortdurend, intermitterend gebruik overdag

- Cognitieve achteruitgang (bvb. dementie)
- Gebrekkige handfunctie
- Retentieblaas, OAB, Urethrale strictuurvorming
- Gebruik tijdens de nacht/slaap

AUTOSONDAGE (CIC)

Praktische aspecten en hulpmiddelen

- Mannen met een retentieblaas
- Doelstelling van CIC is om complicaties t.g.v. blaasresidu's te vermijden waaronder: een urineweginfectie, blaasstenen, nierinsufficiëntie, ongemak, LUTS-symptomen (bvb. nocturie, urge, frequency) en urinaire incontinentie

3**BENADERING**

“Op welke manier kunnen/dienen we als verpleegkundige om te gaan met UI bij mannen ?”

Hiaten in de zorgverlening m.b.t. UI bij mannen

Verpleegkundige benadering UI

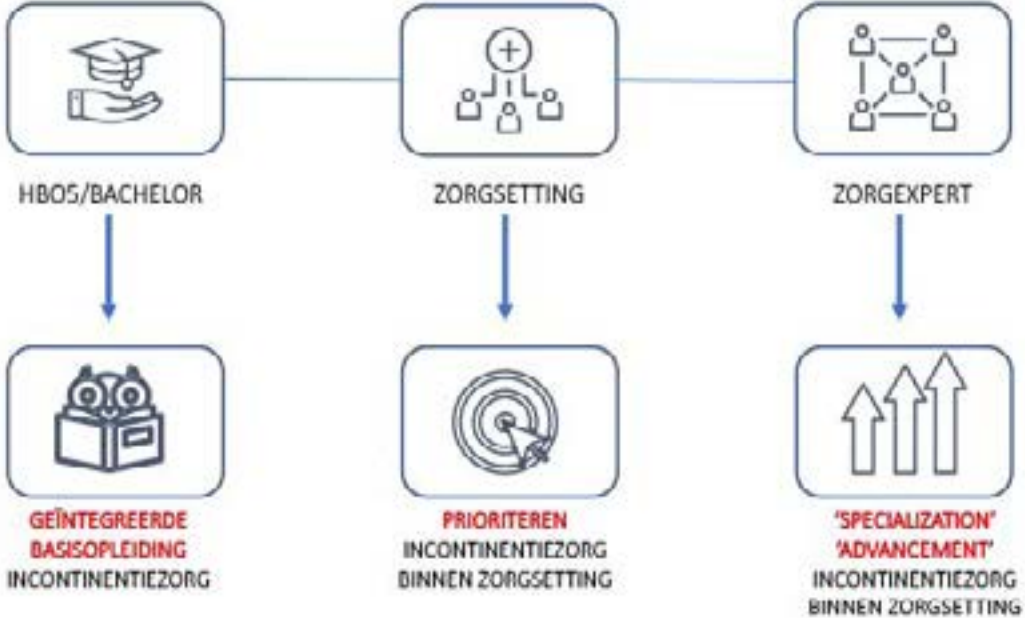
1

Kennistekort over UI bij mannen

2Gebrek aan doeltreffend beleid
over UI binnen de zorgsetting**3**Geen geïndividualiseerde zorg
voor mannen met UI

1 KENNISTEKORT OVER UI BIJ MANNEN

Verpleegkundige benadering UI

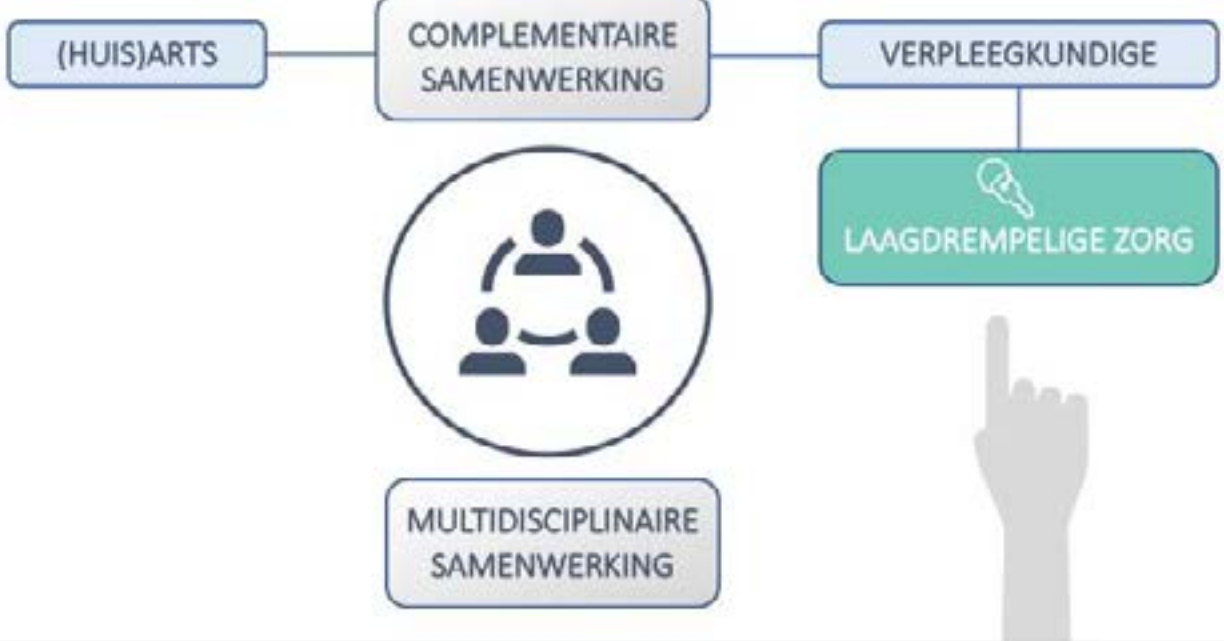
2 Gebrek aan doeltreffend beleid over UI binnen de zorgsetting

Verpleegkundige benadering UI

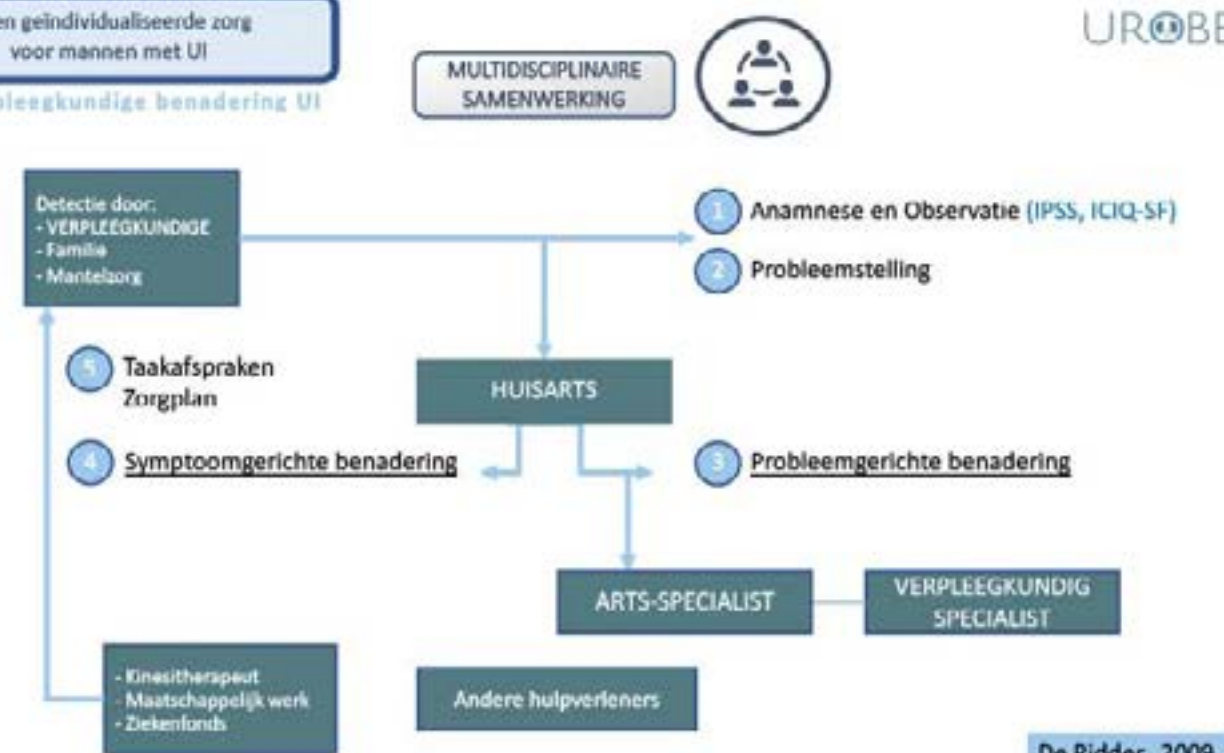
3 Geen geïndividualiseerde zorg voor mannen met UI

Verpleegkundige benadering UI

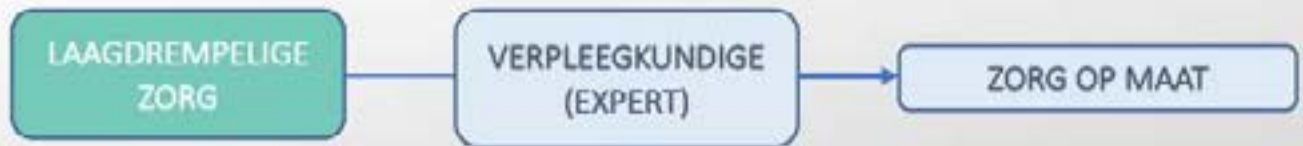

3 Geen geïndividualiseerde zorg voor mannen met UI

Verpleegkundige benadering UI

3 Geen geïndividualiseerde zorg voor mannen met UI
 Verpleegkundige benadering UI

Cost-Effectiveness of Including a Nurse Specialist in the Treatment of Urinary Incontinence in Primary Care in the Netherlands

Treatment by a nurse practitioner in primary care improves the severity and impact of urinary incontinence in women. An observational study

Holtzer-Goor et al., 2015 ; Teunissen et al., 2015

MOTIVEREN
 STIMULEREN
 BEGELEIDEN

INFORMATIE-CAMPAGNES

INNOVATIE

ZORG OP MAAT

COMMUNICATIE

- OPEN VRAGEN - OPEN HOUDING
- VERMID REPARATIËREFLEX
- POSITIEVE (REALISATIE) BEKRACHTIGEN
- TUJ MAKEN
- REFLECTIE TIJDENS GESPREK

UROBEL

"Urine-incontinentie is een taboe-onderwerp? **Onjuist**, elke zorgverlener praat erover in de zorg en wordt er quasi dagdagelijks mee geconfronteerd. Hierop een zorgantwoord bieden op verscheidene manieren is a.h.w. een even grote vanzelfsprekendheid als de bloeddruk nemen bij de patiënt"

UROBEL
VZW | ASBL

Bedankt voor jullie aandacht !

Blijft u graag op de hoogte van onze activiteiten en bijscholingen, check dan regelmatig onze website en facebook pagina

<http://www.urobel.be>

facebook.com/urobel